

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 942

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: 1. Γραμματεία Υφυπουργού
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
(Τομέας Κοινωνικής Ασφάλισης) Πολιτική
Γραμματεία
2. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με
Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ)
esaea@otenet.gr

**ΘΕΜΑ: «Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. για την αναβάθμιση των Υγειονομικών Επιτροπών
ΚΕ.Π.Α.»**

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. 169/25-10-2024 Αναφορά.

Σε απάντηση της παραπάνω Αναφοράς, με την οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Μουλκιώτη Γεώργιο, το αριθ. πρ. 1003/18.10.2024 έγγραφο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ) με προτάσεις της για την αναβάθμιση των Υγειονομικών Υπηρεσιών ΚΕΠΑ και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί, και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Α. Ως προς τα θέματα προσβασιμότητας των υπηρεσιών των ΚΕΠΑ.

Η Διεύθυνση Στέγασης του e-ΕΦΚΑ διεξάγει διαγωνισμούς μίσθωσης ακινήτων για τη στέγαση υπηρεσιών του Φορέα, συμπεριλαμβανομένων και των χώρων για την διεξαγωγή των επιτροπών ΚΕΠΑ σύμφωνα με τις εγκεκριμένες από το Δ.Σ του Φορέα προδιαγραφές. Μεταξύ των χαρακτηριστικών που πρέπει να πληρούνται για την αποδοχή των προσφερόμενων ακινήτων είναι και η προσβασιμότητα ΑμεΑ (ράμπες, κατάλληλων διαστάσεων ανελκυστήρες για χρήση ΑμεΑ, WC κλπ), ενώ επιθυμητή είναι και η ύπαρξη θέσεων parking.

Σύμφωνα δε με την αριθ. 531/Συν.42/18-11-2021 (ΑΔΑ: 940Ξ46ΜΑΠΣ-ΚΛΗ) απόφαση του Δ.Σ του e-ΕΦΚΑ, βάσει της οποίας συντάσσεται το κτιριολογικό πρόγραμμα για τον προσδιορισμό της αιτούμενης προς μίσθωση επιφάνειας για τις Υ.Ε ΚΕΠΑ, εγκρίθηκε ο σχεδιασμός του μοντέλου προσδιορισμού της επιφάνειας ΚΕΠΑ για τα οποία προβλέπονται χώροι για εξεταστήρια, για αναμονή, θέσεις γραμματείας σε γκισέ και χώρος αρχείου. Εφόσον

πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις τότε μόνο συνάπτονται και νέες μισθώσεις ακινήτων για τη στέγαση των υπηρεσιών του Φορέα.

Εξάλλου σε όλα τα κτίρια που στεγάζονται Υπηρεσίες των ΚΕΠΑ υπάρχουν οι κατάλληλες – κατά το δυνατόν - συνθήκες στους χώρους αναμονής. Ειδικά για τον κλιματισμό των χώρων, ο οποίος λειτουργεί σε όλα τα κτίρια, τυχόν προκύπτοντα προβλήματα επιλύονται άμεσα μέσω ενεργών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών συντήρησης κλιματισμού.

Επιπλέον, στη συντριπτική πλειοψηφία των κτιρίων που στεγάζονται υπηρεσίες ΚΕΠΑ υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές για την πρόσβαση ΑΜΕΑ. Σε όσες περιπτώσεις παρουσιάζονται και επισημαίνονται δυσλειτουργίες στις υποδομές που δεν διευκολύνουν την πρόσβαση των ΑΜΕΑ, γίνονται όλες οι απαιτούμενες ενέργειες στον ταχύτερο δυνατό χρόνο για την άρση των προβλημάτων που τυχόν εμφανίζονται, είτε στα ιδιόκτητα κτίρια (με ενέργειες της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών) είτε στα μισθωμένα κτίρια (με ενέργειες του ιδιοκτήτη του κτιρίου, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Στέγασης).

Ειδικά για τα αναφερόμενα επιπρόσθετα μέτρα πρόσβασης ατόμων με αναπηρία όρασης, επειδή πρόκειται για πρόσθετες - σχετικά πρόσφατες - προδιαγραφές, γίνονται οι απαιτούμενες ενέργειες (επιτόπου αυτοψίες και μελέτες) από την αρμόδια Υπηρεσία προκειμένου να σχεδιαστούν και να συμπληρωθούν τα απαιτούμενα μέτρα. Το ίδιο ισχύει και για απαιτούμενες θέσεις στάθμευσης ειδικά για ΑΜΕΑ, όπου φυσικά αυτό είναι εφικτό.

Η συνεργασία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ), ως κατ' εξοχήν σχετική με το αντικείμενο, είναι ευπρόσδεκτη και επιθυμητή.

Β. Ως προς την κατάρτιση του ιατρικού και διοικητικού προσωπικού των ΚΕΠΑ.

Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης του e-ΕΦΚΑ με τη συνεργασία του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) έχει προχωρήσει σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την ανάπτυξη και σχεδιασμό δύο εκπαιδευτικών προγραμμάτων που έχουν δρομολογηθεί για υλοποίηση το ερχόμενο εξάμηνο από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του ΕΚΔΔΑ, με τα ακόλουθα στοιχεία:

- 1) Επιμορφωτικό πρόγραμμα με τίτλο: «Εισαγωγή σε θέματα λειτουργίας και διαδικασιών πιστοποίησης αναπηρίας για ιατρούς μητρώου Ε.Σ.Ι.», το οποίο απευθύνεται σε ιατρούς, μέλη και υποψήφια μέλη του Ειδικού Σώματος Ιατρών (Ε.Σ.Ι.) και
- 2) Επιμορφωτικό πρόγραμμα με τίτλο: «Εισαγωγή σε θέματα λειτουργίας και διαδικασιών πιστοποίησης αναπηρίας για στελέχη των ΚΕ.Π.Α. και γραμματείς υγειονομικών επιτροπών», το οποίο απευθύνεται σε στελέχη του ΚΕ.Π.Α. και γραμματείς των υγειονομικών επιτροπών.

Σκοπός των ως άνω προγραμμάτων είναι η απόκτηση γνώσεων σε θέματα νομοθετικού πλαισίου που διέπει την ψηφιακή πύλη αναπηρίας και τη λειτουργία των ΚΕ.Π.Α., η απόκτηση δεξιοτήτων στη χρήση της Ψηφιακής Πύλης Αναπηρίας και η εξυπηρέτηση των ασθενών στο πλαίσιο της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης, η οποία ενδείκνυται να υιοθετείται κατά τη συναλλαγή με ειδικές ομάδες πολιτών. Στους στόχους των προγραμμάτων αυτών, μεταξύ άλλων, έχει ενταχθεί η ανάπτυξη στάσεων και συμπεριφορών που συνάδουν με την ανθρωποκεντρική εξυπηρέτηση και οι σχετικές δεξιότητες.

Λόγω του κατεπείγοντος της ανάγκης υλοποίησης της Ειδικής Εκπαίδευσης, ώστε να ξεκινήσει το συντομότερο δυνατό η ένταξη στο Μητρώο του Ε.Σ.Ι. των νέων ιατρών βάσει της αριθ. 609681/14.04.2024 Πρόσκλησης για την ένταξη νέων ιατρών στο Μητρώο του Ειδικού Σώματος Ιατρών (ΕΣΙ) του ΚΕ.Π.Α., η Διεύθυνση Εκπαίδευσης προχώρησε επίσης στην ανάπτυξη ενός νέου ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για όλα τα υποψήφια μέλη του μητρώου Ε.Σ.Ι. (Ειδική Εκπαίδευση) με τίτλο: «Εισαγωγική Εκπαίδευση σε Θέματα Λειτουργίας και Διαδικασιών Πιστοποίησης Αναπηρίας Υποψηφίων Ιατρών για Ένταξη στο Ειδικό Σώμα Ιατρών (Ε.Σ.Ι.)», το οποίο ενσωμάτωσε το πιο σύγχρονο θεωρητικό πλαίσιο εκπαιδευτικής μεθοδολογίας (blended learning, flipped learning κλπ) και περιλάμβανε ειδική ενότητα με τίτλο: «Εισαγωγή στην ανθρωποκεντρική εξυπηρέτηση», η οποία αφορά σε μια εισαγωγική προσέγγιση σε θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη στάσεων και συμπεριφορών που συνάδουν με την ανθρωποκεντρική εξυπηρέτηση. Η επίτευξη των στόχων της ενότητας αυτής συνεπάγεται ότι οι επιμορφούμενοι/νες θα είναι σε θέση να: (α) εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά της ανθρωποκεντρικής συμπεριφοράς, (β) συμβάλουν στη δημιουργία κουλτούρας ποιοτικών υπηρεσιών και (γ) αναπτύξουν στρατηγικές βελτίωσης επικοινωνίας. Η εκπαιδευτική διαδικασία αξιοποίησε πλήρως τη σύγχρονη τεχνολογία και συμπεριέλαβε οπτικοακουστικό υλικό και εκπαιδευτικές τεχνικές με πραγματικά case studies που σχετίζονται άμεσα με την διασφάλιση του σεβασμού της προσωπικότητας των ατόμων με αναπηρία κατά τη διάρκεια της αξιολόγησής τους από το ΚΕΠΑ.

Το πρόγραμμα αυτό αναπτύχθηκε ενδοϋπηρεσιακά με την αξιοποίηση στελεχών του Φορέα και ολοκληρώθηκε στις 1/11/2024, με 740 επιτυγχόντες νέους ιατρούς προς ένταξη στο Μητρώο του Ε.Σ.Ι.

Η αξιολόγηση του προγράμματος από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες είναι ακόμη σε εξέλιξη και η άντληση των σχετικών αναφορών έως τώρα έχει αναδείξει την εξαιρετική υλοποίησή του, ειδικότερα δε ως προς τις πρόσθετες γνώσεις/δεξιότητες που αποκτήθηκαν. Επισημαίνεται ότι στην εξεταστική διαδικασία γνώσεων και δεξιοτήτων, το 25% των ερωτήσεων της τράπεζας θεμάτων αφορούσε σε θέματα που σχετίζονται με την ανθρωποκεντρική εξυπηρέτηση.

Τέλος, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που είχε δημιουργηθεί το 2022 για τα υφιστάμενα μέλη του Μητρώου Ε.Σ.Ι. τελεί υπό επικαιροποίηση, με τη συνεργασία της ΕΔΥΤΕ Α.Ε. και εντάσσονται εντός των ημερών σε αυτό όλες οι επικαιροποιημένες νέες ενότητες του ανωτέρω προγράμματος, ούτως ώστε να καλύπτει και την ενότητα «Εισαγωγή στην ανθρωποκεντρική εξυπηρέτηση».

Γ. Ως προς τα ζητήματα οργάνωσης και σωστής λειτουργίας των Επιτροπών ΚΕΠΑ.

α. Σκοπός του ΚΕ.Π.Α σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (υπ' αρ.83779/12-9-2022 Υ.Α, ΦΕΚ Β 4830 «Κανονισμός Λειτουργίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.)») είναι η εξασφάλιση ενιαίας υγειονομικής κρίσης αναπηρίας για τα πρόσωπα που αιτούνται την αξιολόγησή τους από τις Υγειονομικές Επιτροπές του ΚΕ.Π.Α.

Ειδικότερα με την παρ. 1 του άρθρου 22 της ως άνω Υ.Α προβλέπεται ότι: «*1. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας των Υ.Ε. οφείλουν να συμπεριφέρονται με ευγένεια και κοσμιότητα στους αξιολογούμενους και τους συνοδούς τους, απαντώντας με προθυμία και τρόπο φιλικό σε τυχόν απορίες τους. Δεν επιτρέπεται η διάκριση σε όφελος ή σε βάρος των αξιολογούμενων, βάσει*

προσωπικών τους πεποιθήσεων ή ειδικών χαρακτηριστικών και αποφεύγεται κάθε πράξη που θα μπορούσε να προσβάλει ή να μειώσει την προσωπικότητα του αξιολογούμενου.»

β. Επιπλέον, με την παρ. 1 του άρθρου 15 της ίδιας Υ.Α καθορίζονται οι Ειδικότητες των Υγειονομικών Επιτροπών ΚΕ.Π.Α. που είναι:

α. Καρδιολογική

β. Δερματολογική

γ. Νευρολογική

δ. Ορθοπεδική

ε. Ουρολογική

στ. Οφθαλμιατρική

ζ. Παθολογική

η. Ρευματολογική

θ. Χειρουργική

ι. Ωτορινολαρυγγολογική

ια. Ψυχιατρική

ιβ. Πνευμονολογική

Επίσης, με την παρ. 4 του άρθρου 16 αυτής καθορίζεται ότι: *«Σε περίπτωση εξέτασης ανηλίκου, στην επιτροπή συμμετέχει, βάσει διαθεσιμότητας, ιατρός του Ε.Σ.Ι. με ειδικότητα στην παιδιατρική ή άλλη παιδιατρική εξειδίκευση».*

γ. Οι Υγειονομικές Επιτροπές ΚΕ.Π.Α. οφείλουν να αποφαινόμενες αιτιολογημένα, με πληρότητα και σαφήνεια για όλα τα ζητήματα ιατρικής φύσης που αφορούν στο είδος της πάθησης, το βαθμό αναπηρίας που αυτή επιφέρει στον αιτούντα, καθώς και την εκτιμώμενη διάρκεια τεκμηριώνοντας την υγειονομική τους κρίση σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α.), σε συνδυασμό με τις γενικές ή ειδικότερες διατάξεις πιστοποίησης αναπηρίας, όπως είναι ο Πίνακας των μη αναστρέψιμων παθήσεων για τις οποίες η διάρκεια της αναπηρίας καθορίζεται επ'αόριστον (ΦΕΚ 4348/τ. Β'/25-07-2024), ο πίνακας των παθήσεων που χαρακτηρίζονται χρόνιες αποκλειστικά για τις ανάγκες του ν.2643/1998.

Αναφορικά με τα μέλη του Ε.Σ.Ι. (Ειδικό Σώμα Ιατρών), επισημαίνεται ότι το Σώμα αποτελείται από ειδικευμένους ιατρούς οι οποίοι εγγράφονται σε αυτό κατόπιν αίτησής τους και μετά από επιτυχή ολοκλήρωση σχετικής εκπαίδευσης. Οι πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές του ΚΕ.Π.Α. συγκροτούνται αποκλειστικά από ιατρούς του Ε.Σ.Ι..

Σε ότι αφορά στη γνωμάτευση από τις Υ.Ε ΚΕ.Π.Α. αναφορικά με την ασφαλιστική αναπηρία, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 2ζνί του άρθρου 24 του Κανονισμού Λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α. , *η Γνωμάτευση Αναπηρίας περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, εκτός των άλλων, σήμανση ή καταχώριση στοιχείων ειδικότερων ιατρικών κρίσεων που απαιτούνται από τη νομοθεσία, όπως ενδεικτικά «στοιχεία που αφορούν στην ασφαλιστική αναπηρία, με διακριτά πεδία ανάλογα με το αν ο αξιολογούμενος είναι παλαιός ή νέος ασφαλισμένος».*

δ. Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κανονισμού Λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α καθορίζεται η συγκρότηση των Υγειονομικών Επιτροπών. Ειδικότερα με τις παρ. 1, 2 και 5 αυτού προβλέπεται ότι:

«1. Οι Υ.Ε. συγκροτούνται από τρεις (3) ιατρούς του Ειδικού Σώματος Ιατρών ΚΕ.Π.Α.. 2. Πρόεδρος της Υ.Ε. ορίζεται μέλος της, το οποίο έχει ειδικότητα αντίστοιχη με εκείνη της Υ.Ε., δηλαδή την προβλεπόμενη ειδικότητα για την αξιολόγηση της κύριας πάθησης του αιτούντος. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός μελών με ειδικότητα ίδια με εκείνη της επιτροπής, ως πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται το αρχαιότερο μέλος του Σώματος. 5. Σε περίπτωση Α'Υ.Ε. που εξετάζει περίπτωση παραπομπής από άλλη Α'Υ.Ε., τότε Πρόεδρος της Υ.Ε. είναι ιατρός ειδικότητας της παραπεμπόμενης πάθησης».

ε. Ο αιτών την αξιολόγηση, ενημερώνεται για την προγραμματισμένη ημερομηνία συνεδρίασης της υγειονομικής επιτροπής με γραπτό μήνυμα SMS στο κινητό που έχει δηλώσει, δύο (2) ημέρες μετά την ημέρα καθορισμού της ημερομηνίας εξέτασής του από το αρμόδιο τμήμα προγραμματισμού της Διεύθυνσής μας και επιπλέον δύο (2) ημέρες πριν την ημερομηνία εξέτασής του. Συνεπώς ενημερώνεται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την αξιολόγησή του.

στ. Στον e-ΕΦΚΑ έχουν συσταθεί και λειτουργούν εξήντα τέσσερις (64) Γραμματείες ΚΕ.Π.Α. και πενήντα τρία (53) σημεία διενέργειας Υγειονομικών Επιτροπών ΚΕ.Π.Α. πανελλαδικά, με βασικό κριτήριο τον αριθμό των εκκρεμών αιτημάτων ανά περιοχή και τον βαθμό δυσκολίας εξυπηρέτησής τους από τα ΚΕ.Π.Α. όμορων περιοχών.

Ειδικά στις περιπτώσεις που ο θεράπων ιατρός βεβαιώνει ότι ο εξεταζόμενος χρήζει κατ' οίκον εξέτασης, λόγω της αδυναμίας του να μετακινηθεί, συγκροτείται υγειονομική επιτροπή η οποία διενεργεί την αξιολόγηση στην οικεία του εξεταζόμενου.

ζ. Με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 23 του Κανονισμού Λειτουργίας του ΚΕΠΑ καθορίζονται οι ενέργειες που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή της συνεδρίασης και την έκδοση της Γνωμάτευσης. Ειδικότερα καθορίζεται ότι:

«1. Με την ολοκλήρωση της συνεδρίασης και αφού η Υ.Ε λάβει υπόψη τα πορίσματα από τη φυσική εξέταση του αξιολογούμενου, το περιεχόμενο της αίτησης, τα στοιχεία του Ιατρικού Εισηγητικού Φακέλου και τυχόν πρόσθετα έγγραφα από τον Διοικητικό Φάκελο Αξιολόγησης, Υ.Ε. δύναται να προχωρήσει στις εξής ενέργειες:

(α) να εκδώσει Γ.Α. (Γνωμάτευση Αναπηρίας),

(β) να αναβάλλει την έκδοση Γνωμάτευσης μέχρι την προσκόμιση επιπλέον ιατρικών

δικαιολογητικών επιβεβαίωσης της πάθησης ,

(γ) να ζητήσει την επικούρηση γνώμης από Σύμβουλο ιατρό,

(δ) να παραπέμψει την εξέταση της αίτησης σε άλλη Υ.Ε. βάσει πάθησης συγκεκριμένης ειδικότητας.

2. Η Υ.Ε. δύναται, για μία φορά ανά αίτηση, να αναβάλλει την έκδοση Γ.Α., προκειμένου να προσκομιστούν συγκεκριμένα επιπλέον ιατρικών δικαιολογητικών επιβεβαίωσης της πάθησης (π.χ. εξετάσεις). Με την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών, η Διεύθυνση Ιατρικής Αξιολόγησης προγραμματίζει νέα συνεδρίαση της Υ.Ε. με ή χωρίς φυσική παρουσία του πολίτη κατά την κρίση της. Η Υ.Ε υποχρεωτικά εκδίδει Γ.Α με την επιφύλαξη τυχόν παραπομπής σε άλλη Υ.Ε».

Επιπλέον με την παρ. 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού Λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α. προβλέπεται ότι «Σε περίπτωση αδυναμίας εμφάνισης του αιτούντος στην προγραμματισμένη συνεδρίαση της Υ.Ε. προγραμματίζεται άπαξ εκ νέου ραντεβού. Ο αιτών οφείλει να ενημερώσει το ΚΕΠΑ με κάθε πρόσφορο μέσο».

η. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του Κανονισμού Λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α, ως προς την αξιολόγηση για επιδείνωση υπάρχουσας ή προσθήκη νέας πάθησης, ισχύουν ανεξάρτητα από το αν ο ιατρικός εισηγητικός φάκελος είχε υποβληθεί σε έγχαρτη μορφή ή σε ηλεκτρονική.

Δ. Όσον αφορά το αίτημα ανάκλησης της ρύθμισης της εγκυκλίου Φ 80000/91133/17.10.2023, σχετικά με την έναρξη του δικαιώματος σε σύνταξη αναπηρίας από κοινή νόσο.

Με την παρ. 3 του άρθρου 11Α του ν.4387/2016 (Α'85), που προστέθηκε με το άρθρο 26 του ν.4997/2022 (Α'219), προβλέπεται ότι η έναρξη του δικαιώματος σε σύνταξη αναπηρίας από κοινή νόσο εκκινεί από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης στον e-ΕΦΚΑ, εφόσον πληρούνται οι εκ του νόμου προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, με εξαίρεση την περίπτωση που η υγειονομική επιτροπή του ΚΕ.Π.Α., η οποία είναι αρμόδια για την πιστοποίηση της αναπηρίας του ασφαλισμένου θέσει την ισχύ της πιστοποίησης σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο. Στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα σε σύνταξη αρχίζει από την ημερομηνία ισχύος της πιστοποίησης αναπηρίας.

Επιπλέον με το άρθρο 102 του ν.4961/2022 (Α'146) προβλέφθηκε η δημιουργία του πληροφοριακού συστήματος της Εθνικής Πύλης Αναπηρίας στον e-ΕΦΚΑ, μέσω της οποίας οι πολίτες υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτημα για αξιολόγηση και πιστοποίηση της αναπηρίας τους από τα ΚΕ.Π.Α., ρύθμιση η οποία απλοποιεί τη διοικητική διαδικασία πιστοποίησης της αναπηρίας, που συνιστά μια από τις προϋποθέσεις λήψης σύνταξης αναπηρίας.

Αντίστοιχα με το άρθρο 103 του ίδιου νόμου καθορίζεται η ακολουθούμενη διαδικασία πιστοποίησης, η οποία εκκινεί με την υποβολή της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο ασφαλισμένο. Ειδικότερα με την παρ.10 αυτού προβλέπεται ότι η ημερομηνία υποβολής αίτησης για την συνταξιοδοτική παροχή στον e-ΕΦΚΑ ανάγεται αναδρομικά στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την πιστοποίηση αναπηρίας στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας, εφόσον ο ασφαλισμένος αιτηθεί στον φορέα εντός χρονικού διαστήματος τεσσάρων (4) μηνών από την

ημερομηνία έκδοσης της Γνωστοποίησης Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπηρίας (Γ.Α.Π.Α.). Ως εκ τούτου η νέα αυτή ρύθμιση λειτουργεί ευνοϊκά για τους ασφαλισμένους διότι τα οικονομικά αποτελέσματα της αίτησης συνταξιοδότησης ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας, εφόσον έχει προηγηθεί της αίτησης για χορήγηση σύνταξης αναπηρίας στον φορέα.

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω ρυθμίσεων διαπιστώνεται ότι η νέα ψηφιακή διαδικασία απλοποιεί της προϊσχύουσα και διευκολύνει τους πολίτες, καθώς πλέον δεν απαιτείται η προηγούμενη έκδοση ειδικού παραπεμπτικού από τον φορέα για την εξέτασή τους από τα ΚΕ.Π.Α. αποφεύγοντας τους κινδύνους και τις καθυστερήσεις που δημιουργούνταν με την προηγούμενη διαδικασία.

Ε. Αναφορικά με το ζήτημα της μονιμοποίησης της σύνταξης λόγω αναπηρίας των ασφαλισμένων μετά την 1.1.1993.

Με το άρθρο 8 του ν.3863/2010 (Α'165), το οποίο τροποποίησε τη διάταξη της παρ.3 του άρθρου 25 του ν.2084/1992, προβλέπεται ότι το δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, υφίσταται για όσο χρόνο ορίζεται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές, παρατείνεται δε με τις ίδιες προϋποθέσεις, ενώ δύναται να ελέγχεται αυτεπαγγέλτως οποτεδήποτε, με την υποβολή του συνταξιούχου σε ιατρική εξέταση από τις ανωτέρω επιτροπές, πρόβλεψη που επαναλαμβάνεται στο άρθρο 26 του ν.4997/2022 για τη σύνταξη αναπηρίας από κοινή νόσο. Οι συντάξεις λόγω αναπηρίας είναι οριστικές για τις περιπτώσεις των ασθενειών που προβλέπονται από ρητή διάταξη, μπορεί δε να είναι οριστικές, εφόσον οι υγειονομικές επιτροπές γνωματεύουν ότι η ανικανότητα είναι μόνιμη. Οι προσωρινές συντάξεις λόγω αναπηρίας καθίστανται οριστικές για τους ασφαλισμένους με πρώτη ασφάλιση μετά την 1.1.1993, μετά και την τελική γνωμάτευση των αρμόδιων Υγειονομικών Επιτροπών, εφόσον

α) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης επτά (7) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε δύο τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές

β) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης πέντε (5) ετών συνεχώς κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε δύο τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.

Ως εκ τούτου δεν υπάρχει κίνδυνος απώλειας δικαιωμάτων και παροχών από τη νέα ψηφιακή διαδικασία άσκησης του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, παράτασης ή οριστικοποίησης αυτού τόσο για τους νέους δικαιούχους της σύνταξης αναπηρίας εφόσον η ηλεκτρονική αίτηση συνταξιοδότησης γίνεται την ίδια μέρα ή το αργότερο μέχρι 4 μήνες από την έκδοση της πιστοποίησης αναπηρίας, όσο και για εκείνους που παρατείνουν το δικαίωμά τους, εφόσον όλες οι ψηφιακές ενέργειες για παράταση της πιστοποίησης γίνουν πριν την λήξη της ισχύουσας.

ΣΤ. Όσον αφορά το αίτημα κατάργησης από τις γνωματεύσεις των επιτροπών ΚΕ.Π.Α. του όρου «Ανίκανος για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα».

Οι Υγειονομικές Επιτροπές ΚΕΠΑ χρησιμοποιούν στις γνωματεύσεις τους τον όρο «ανίκανος για κάθε βιοποριστική/ο εργασία/επάγγελμα», επειδή σε διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας περιλαμβάνεται ο όρος αυτός και επομένως η σχετική ιατρική κρίση είναι απαραίτητη είτε για τη συνταξιοδότηση με ευνοϊκούς όρους ασφαλισμένων που προστατεύουν τέκνα ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία ή των ίδιων των τέκνων στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης θανάτου, προκειμένου να συνεχιστεί η καταβολή της σύνταξης και πέραν των ορίων ηλικίας που προβλέπονται για τα τέκνα χωρίς αναπηρία. Οι σχετικές διατάξεις είναι :

1. Της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 28 του α.ν. 1846, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 27 του ν.1902/1990 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 144 του ν.3655/2008 (Α'58), με την οποία παρέχεται δυνατότητα λήψης πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους και μειωμένης στο 50^ο έτος σε ασφαλισμένη του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με πρώτη ασφάλιση μέχρι 31.12.1992 μητέρα με παιδί ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία, η οποία έχει πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 5.500 ημερών και δεν λαμβάνει σύνταξη από το πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης.
2. Της παρ.6 του άρθρου 24 του ν.2084/1992, με την οποία δίνεται αντίστοιχα η δυνατότητα σε ασφαλισμένη από 1.1.1993 και μετά οποιουδήποτε φορέα - εκτός δημοσίου, ΟΓΑ και ΝΑΤ- με παιδί ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία που έχει πραγματοποιήσει 6.000 ημέρες ασφάλισης να λάβει πλήρη σύνταξη γήρατος με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους και μειωμένη με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους. *(Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και στους χήρους πατέρες αναπήρων παιδιών, σύμφωνα με την παρ.17 του άρθρου 10 του ν.3863/2010).*
3. Της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.2084/1992, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης στους υπαλλήλους του δημόσιου τομέα που έχουν ανήλικα ή ενήλικα, αλλά ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνα, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 50ο έτος της ηλικίας τους και 25ετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.
4. Ο εν λόγω όρος αναφέρεται επίσης στην παρ.1 του άρθρου 12 του ν.4387/2016 (Α'85), βάσει της οποίας τα τέκνα του θανόντος γονέα, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει τον χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται να λάβουν τη σύνταξή του υπό τις προϋποθέσεις ότι είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας.

Ο σχετικός χαρακτηρισμός αποδίδεται μετά από πιστοποίηση αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής και αφορά παιδιά με πολύ βαριά αναπηρία εφόρου ζωής, μη αναστρέψιμης κατάστασης υγείας, συνήθως εκ γενετής, εξαιτίας της οποίας η ανάληψη εργασίας καθίσταται συχνά ανέφικτη. Συνεπώς, η συγκεκριμένη κρίση από το ΚΕΠΑ είναι απαραίτητη, ώστε να διασφαλιστεί η ειδική αυξημένη προστασία που παρέχουν οι ανωτέρω διατάξεις στα άτομα της κατηγορίας αυτής.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ